

שלא להכיר כלל על תורת רתיות, המושתתות על הנחות יסודיות שאינן מן העולם הזה. האם יש אל? האם יש אלוהים? האם יש שטן?

זהו שטח פתוח, מוקדמי-משי, כה מיובטי לפאראנואידים בעלי כושר יצירה.

בריחה לאבסורד

מה גורם לפאראנויה? על כך נחלקו, כמובן, הדעות. גירסה אחת אומרת שזו ליקוי מלידה. אדם נולד כך. טמונה בו הנטייה הפאראנואית. זו יכולה להתפרץ בשלב מוקדם או מאוחר, כגלגל טראומה כלשהי וגם בלי כל סיבה נראית-לעין. כמעט שטוח שבשלב כלשהו של חייו תפרוץ המחלה החוצה. הסיכוי להכרעה הוא פחות מאחד לאלף.

הגירסה ההפוכה מסכימה את לידת המחלה בחוויות ילדות. גורם לה ועוץ. אמוציונלי בגיל הרך או גישת הוראים אליו.

לדעת זיגמונד פרויד, הפאראנויה היא ביטוי להומינסכסריאליות מודחקת.

למשל: בגלל יחסו לאמו הרומיני-ג'רמנית, איז הצעיר מסוגל להתקשר עם נשים. אבל הוא רוחה את משיכתו לבני-מינו. זה יכול לפעול כך: אני אוהב אותה — לא, פויה, אני שונא אותה — הוא שונא אותי — כולם שונאים אותי. תסביך ריפיה.

לקרוב היה קשר מיוחד מאוד עם אמו, אשה מיוחדת וחזקה. מעולם לא היו לו תכרים. הוא הסביר זאת לעצמו בעליונותו השיכלית. יחסו לנשים היה בעייתי מאוד, כפי שמעידה הטראגדיה בחייהם שפחה שלו.

כל זה נראה כמיקרה קלאסי של פאראנויה, המביאה לשינוי עוצמתי ולשינוי עיון-הרדיפה. אין ספק שבשלב האחרון של חייו סבל קרוי משתי התופעות האלה.

בגלל יכולתו השיכלית, היה מסוגל להחזיק את הכל, ולהפוך את בעיותיו הנפשיות לתאוריות חובקות-עולם. שיגעון-הגדלות הביא אותו לאמונה שהוא שרף את הטוב עלי-ארצות, נביא, אחד מקומץ בני-אור. שיגעון-הרדיפה הביא אותו לאמונה שכל הכוחות הקיימים בעולם, בני-חוש, ורופים אותו וזוממים להשמדו.

מצוקה נפשית עמוקה בזאת מובילה, כמעט בהכרח, למעי שהיא: להתקפה על הזולת (מתוך פחד) או להתאבדות.

אומר על כך הפסיכולוג הפרופסור האנט קרייטלר, שחבר את קרוי מגיל צעיר: "הטראגדיה של הר"ר קרוי היתה בזה שהיה לו כישרון נדיר לחשיבה מבריקה, והיעדר-כישרון לעצב רעיון מקורי. מכיוון שידע זאת, אבל היתה לו שאפתנות פאתולוגית — ברח לאב-סורד".

הפסיכיאטריה ריחמה מרטון: "ראי-תני חלק מהראיון עימו כטלוויזיה. אמרתי לעצמי: זוהי רק שאלה של ימים עד שתפוק לגמרי".

שירי מולדת

בתי את עצמי — וגם אותה — מדוע חוז, בעצם, לארץ. לדבריו בא להטיף כאן לתורתו. אבל הרי תורתו היתה חובקת-עולם, והוא יכול היה להטיף לה בכל מקום. מדוע חזק ורוק בארץ קטנה וניידת? זוהי לדעתו, כבר חש קרוי במצוקתו. פעל כאן אינסטינקט אנושי עמוק, האינסטינקט המולדתי. במצוקתו כי רבה, חזק קרוי לארצו, למולדתו. לאמו.

אולי ידע, במעומעם, שהוא חוזר ארצה למות. הוא התאבד בעודו מקשיב לשירי-מולדת, שירי ילדותו. לא בטוחו, לא כך. שירי ארץ-ישראל.

הלב כואב על אכידה זו. על אוכזר כוח אינטלקטואלי מהוה, חריג מאוד בנוף הישראלי. מקורם כל על אוכזר כדאדם מיוחד מאוד, נדיר מאוד.

מאחורי הקלעים ואפלים ויאוש

אדם מוטרד, שהתלונן באוזניהם: "נמאס לי... אני לא יודע מה רוצים ממני... הרברים לא הולכים...".

"שרינו" הופתעו פחות, שכן גם באוזני כמה מהם התלונן שרהאוצר החרש: "למה אתם לא עוזרים לי?"

למה הם באמת לא עוזרים לו? או לפחות למיפלגה, עלידי ריענון הנהגתה? מפני שאישיש ובעיותיו: ישראל קיסר עסוק בתחום-שיפוט, ההסדרות, שם עלו לפתע כוכבים חדשים.

- מוטה גור ניסה לכנס כנס ולהפית רוח חרשה. בניגוד לציפיות, לא הגיעו רבים לכנס. חוץ מזה, מכיוון שהוצא מהקאבינט לטובת שחל, יש לגור דימוי של "לור", וכל שיאמר עלול להתפרש כחיסול-חשבונות.
- עוין ברעם? זה סיפור נפרד (בהמשך).
- "הקטנים" — למשל חבריהכנסט הטרי רענן כהן, שהעז לצאת נגד פרס בגלוי — עדיין קטנים, וכל שיש בכוחם לעשות זה לחמם את האווירה לקראת.

בישיבה הראשונה של "שרינו" שהתקיימה במישרד-האוצר שורה אווירת-נכאים: במקום הבורקס המסורתיים, סאליהם התרגלו מנהיגי העבודה, חולקו שם ואפלים שנקנו למישרד, כנראה, עוד בימי פינחס ספיר.

לא זה בלבד ששיניהם של המנהיגים לא עמדו בשינוי, אלא שגם המזגן-המחמם לא היה במיטבו, ולא הצליח להשכיח מהם את הקור הירושלמי.

בעבר הלא-כליך רחוק, כששרה צ'כוסלובה בפורום הזה אווירה דומה, לפחות היה שם על מי להתנפל, נגד מי להתאחד — נגד שרהאוצר: יצחק מודעי, משה ניסים, לא משנה השם — העיקר המטרה!

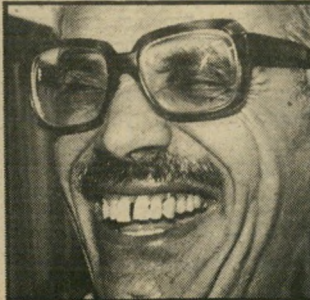
שרינו הביט מיואשים זה בזה. לפתע התחילו חיוכים להיראות על פניהם, והם התחילו להביט כנגיבה לעבר שימעון פרס, כשם שמביטים ילדים במורה-לזימרה. הסיבה-למסיבה היתה פתק שעבר משרע-עסיטיק לשר-בלייטיק. הסיכוי התחיל במשה שחל, שהתלונן על הוותק של הוואפלים, האי-מזג, האי-מזג, האי-מזג...

שחל
לוטש עין

גור
לוור

קיסר
עסוק

מהרור הבא נותרו שניים: גר יעקובי ומשה שחל. שניהם לוטשים עיניים אל כסאו של פרס, ולא ישתטו לאבד מהנפך הממלכתי הרושש לכך עלידי הדגשת הצד העסקני שבהם. הם לא זימנו אימרות נוסח "ראו איך הולך ופוחת הדר...". הם יושבים בשקט — שקט יכול להיות רועש לעיתים — ומצפים להתפתחויות.

ומהן ההתפתחויות? תאריך חשוב הוא יום כינוס ועידת מיפלגת-העבודה. לשם נשואות העיניים. פרס, מתלחשים "שרינו" בינם לבין עצמם, ינסה לעורר משבר, כדי לחפות על כישלון באוצר. המשבר יהיה על כל רקע שהוא, מלבד הרקע הכלכלי.

בתי-העבודה צופים לכך שפרס יחמם את האווירה סביב ציפורנפשו — הנושא המדיני. אמנם על פי ההסכם הקואליציוני אין לנסות ולהקים ממשלה חילונית במיקרה של פירוק הקואליציה, ויש ללכת לבחירות תוך 100 ימים. אולם הפעם, מעריכים בצמרת-העבודה, יירחק המונח "אמינות" לשוליים.

שיחות-נפש עם פרס הבהירו לנוגעים בכרם שהפעם מדובר במילחמת-קיום. עד אז ימשיכו שרינו להשחזו שיניהם בוואפלים, לצייר ציורים. בהמשך, אולי, ישירו שירים, יעפו אווירונים ויחכו — מי יותר, מי עוד יותר — עד שהמורה ייטבר.

כל כך הוסיף מהגיירליבו, אולם את ההצגה גנב דווקא שרהמקלאות החדש, אברהם ("כצלה") כץ, שנתגלה כצייר. שיריט רמות של איש נושא, טובע, וכתב מתחתיו: "שר..."

הפקק שוטט לו, עד שלפתע הגיע ליעד הבא — פרס. השתררה דממה והכל הביטו כשרהאוצר. זה היה אולי האירוע העליו היחיד מאז שנכנס פרס למישרד-האוצר. דינוי "שרינו" וכל הסוכב את פרס מרכי אים ביותר. פרס אינו מסוגל להסתיר עד כמה הוא שונא את תפקידו החדש. למצב-רוחו, מעריכים, הוסיפה גם העובדה שאשתו טונה נפגעה. מפירוסיה המגנצת. היא התעקשה לשוב לביתה בנווה-אביבים ולוותר בכך על דירת-שרד בירושלים.

פרס מחוייב לשהות, בתוקף תפקידו השנוא, חמישה ימים בירושלים, ולכן אינו יכול לנוח באמצע היום הארוך שנגזר עליו. הוא מרגיש נזות עלידי עמיתו, שדחפו אותו לתפקיד כדי להציל את הממשלה, כסאותיהם, נהגיהם וכי. נציגי-עובדים, הנמצאים עימו במסאומתן מייגע על השכר, דיווחו במבוכה לחבריהם במערך ש"ה מבהיל" עד כמה שפרס שונא את המצב שאליו נקלע. תחת לעמוד מול שרהאוצר הקסוח, זכו כמה מהם — לרבריהם — לפגוש

מיקרה הסוס השחור

ריס, ומישהו פיטפט. המידע רלף, ול-פתיפתאום התחיל לורברבוים — איש שהתרחק מהתיקשורת בתבונה רבה — לזכות בתשומת-לב תיקשורית מיוחדת: בגללו לא שורר מישחק, בגללו לא שיררו... בגללו אויביהעם: ובעוד שהשרים הנוגעים-לבישול משתגעים לדעת מי הוציא את הסוס השחור שלהם באמצע המירוץ, חל קיל-קול נוסף. אהרל'ה הראל, שריבר בקול על כוונתו לפרוש מתפקידו, דבר שהי-וה בסיס לתיכנון הכולל, גרם פתאום, השתתק.

לורברבוים חובשי-הכיפה נחשב כאיש של זבולון המר, ועליכן קיוו הבוחשים לתמיכת הרתיים בו מחר, ולתמיכת ארצה רדעי יש אומרים: שתול של המערך כש"ס מצד שני. התיכנון היה גם לשלוח את אהרל'ה

לורברבוים
מי קילקל?

הממותה שמאחורי התיכנון לא הבינו מה ומי העביר לו את החשק העז לפי-רוש. חשבו-חשבו. אולי אורי פורת, הי מתחרה על קרנציה שנייה? אולי רוני מילוא, תומכו?

השבוע התברר להם מי קילקל להם את התיכנון הגאוני, ועורד את הראל בשעותיו הקשות. מי? לורברבוים. לא להאמין, אבל הג'נני' החולש על הטי-לווייה החינוכית החליט סתם להפגין רגש אנושי, ולעורר איש בשעה שאי-חיים כבר תייקו אותו והיפנו לו את הגב. כשכאו להתכיר אותו בכתרים-הדי-שים לא תפס שחלק מהעיסקה הוא ראשו של הראל. המפולפל שמבין בשלג-העיסקה כמעט נפל ממרומי כיסאו המיניסטר-אלי ומילמלו: "רי, כל העסק אבוד..."

חידון השבוע

איזו אשת-שר-לשעבר אמרה לי באחרונה: "אבל ברור לכולם שזה שהדיוח את בעלי, זה לא לטובת העניין! כולם מסכימים שזה נגד טובת-המדינה..."

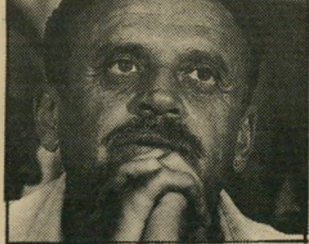
כך אמרה, מילה במילה, ברצי-נות גמורה.

נוסטלגיה

עכשיו כבר מותר להיזכר: אחרי ישיבתה האחרונה של הממשלה הקודרת, ניגש הראבל-שר-דאז, אברהם ("אברש"ה") שריר, אל סגן-השר דאז-רוני מילוא, הידוע כמקורב ביותר אל ראש-הממשלה יצחק שמיר. או כבר התחילו שמועות בלתי-נוחות ביחס לעתידו של שריר.

מה אתה אומר שיהיה? גישש שריר אצל מילוא.

רוני, שהריח את העומד לקרות, לא איבר את העשתונות וענה בארשת מבורחת: "אברש"ה, היתה לך קרנציה

שריר

שמיר יתן לך לוח...

קשה. חלק מהזמן כיהנת בשתי מיש-רות. זה מעייף. אני מניח ששמיר ית-חשב בכך ויתן לך לוח איזו קרנציה..."

קונסיליום

שניים מהנבחרים ברשימת-המערך נקלעו, מה לעשות, לבית-החולים תל-השומר. הכאבים, שבועיים נקלעו לשם, שוררים במערכת. אלא מה? בין זריקה לבדיקה, בין צילום לאיכות, זכו הח"כים בדיווח ממצה על בעיות מוכ"לם הפרוש, עוין ברעם, שהתאספו באותו בית-החולים באותה התקופה, בערך.

הרופאים לא יכלו להתאפק מלחלק את חוויותיהם עם המורמים-מעם. הללו זכו בתיאור ססגוני ביותר: איך נברק ברעם מכף-רגלו ועד ראש, ובכיוון קדי-פוך, אך לא נמצאה שום סיבה גופנית לעיוותות-הכאב שהוא סבל מהן.

הח"כים, מצידם, נזכרו איך לקה בר-עם בכאבי-גב עוים לפני כמה חודשים,

ברעם

עם רופאים שנאכלה...

בשעה קריטית עבור המיפלגה, ואיך נסע לחו"ל כל אימת שהתרגשה שעת-מיבחן למיפלגה, ונזקק למנוחה, רחוק — אבל רחוק — מהמתח, ההתי-מודדת.

הם סיפרו לרופאים על המתח לק-ראת הבחירות המוניציפליות החורש, שבהן צופים למערך כישלונות כרחבי-הארץ. הרופאים הוסיפו הערכות-מצב משלהם, וכולם ביהר הגיעו, אחרי קוני-סיליום מברר ביותר, לדיאגנוזה הלא-רדוקא-רפואית: בורח ממצבים, לא מסר-גל לעמוד במתח של ההתמודדויות. על זה אומרים: מי שיש לו רופאים כאלה, אינו צריך...

דפנה ברק